

พรวีภา พรหมจีน 2555: อิทธิพลของสินเชื่อเกษตรกรต่อการเสริมสร้างศักยภาพของแม่บ้านเกษตรกร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์เกษตร
ภาควิชาเศรษฐศาสตร์เกษตรและทรัพยากร อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก:
ผู้ช่วยศาสตราจารย์วิศิษฐ์ ลิ้มสมบุญชัย, Ph.D. 145 หน้า

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาอิทธิพลของสินเชื่อเกษตรกรและปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้าง
ศักยภาพแม่บ้านเกษตรกร ของครัวเรือนเกษตรกรลูกค้า ธ.ก.ส. ในอ.บางเลน จ.นครปฐม จากการเก็บตัวอย่าง
แบบสอบถาม 403 ตัวอย่าง โดยทำการวิเคราะห์เชิงปริมาณด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลการเสริมสร้างศักยภาพ 5
ด้าน คือ ด้านการควบคุมและการเข้าถึงทรัพยากร ด้านอิสระและความสามารถในการใช้จ่าย ด้านการมีส่วนร่วม
ในการตัดสินใจภายในครัวเรือน ด้านการมีส่วนร่วมภายในชุมชน และด้านเสรีภาพในการเดินทาง รวม 26
ตัวชี้วัด โดยใช้แบบจำลองไบนารีโลจิท (Binary logit model)

ผลการศึกษา พบว่า ผู้กู้เงินส่วนใหญ่เป็นแม่บ้านเกษตรกร ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 51 ปี จบการศึกษาระดับ
ประถมศึกษาตอนปลาย มีอาชีพทำนาเป็นอาชีพหลัก จำนวนสมาชิกในครัวเรือนเกษตรกรเฉลี่ย 5 คนต่อครัวเรือน
โดยเป็นสมาชิกที่ช่วยงานในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรมีจำนวนเฉลี่ย 4 คนต่อครัวเรือน มีที่ดินทั้งหมด
เฉลี่ย 25.20 ไร่ต่อครัวเรือน มีรายได้ทั้งหมดเฉลี่ย 338,973.17 บาทต่อครัวเรือน เป็นรายได้เงินสดในภาคเกษตร
เฉลี่ย 250,288.34 บาทต่อครัวเรือน และนอกภาคเกษตรเฉลี่ย 88,684.83 บาทต่อครัวเรือน มีค่าใช้จ่ายทั้งหมด
เฉลี่ย 289,541.33 บาทต่อครัวเรือน ปริมาณเงินกู้ของครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมดเฉลี่ย 207,816.67 บาทต่อครัวเรือน
เงินกู้ส่วนใหญ่มาจาก ธ.ก.ส. เฉลี่ย 190,880.90 บาทต่อครัวเรือน มีระยะเวลาในการเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. เฉลี่ย 15
ปี และมีการกู้ยืมเงินจาก ธ.ก.ส. ระหว่างการเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. เฉลี่ย 17 ครั้ง

การศึกษอิทธิพลของสินเชื่อเกษตรกรและปัจจัยที่มีผลต่อการเสริมสร้างศักยภาพแม่บ้านเกษตรกร
พบว่า เพศผู้กู้ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้สุทธิ รายได้นอกภาคการเกษตร ปริมาณสินเชื่อเพื่อการเกษตร
ธ.ก.ส. ระยะเวลาในการเป็นลูกค้า ธ.ก.ส. และจำนวนครั้งในการกู้มีผลกระทบทางบวกกับการเสริมสร้าง
ศักยภาพแม่บ้านเกษตรกร ส่วนสัดส่วนการฟุ้งฟิง สัดส่วนการเช่าที่ดิน การกู้ยืมแหล่งเงินทุนอื่นๆ มีผลกระทบทาง
ลบกับการเสริมสร้างศักยภาพแม่บ้านเกษตรกร

ดังนั้น ธ.ก.ส. จึงควรควรขยายโอกาสการเข้าถึงสินเชื่อเกษตรกรให้มากขึ้น รวมทั้งมีปริมาณการให้กู้ยืม
เพิ่มมากขึ้นเพื่อลดการกู้ยืมเงินจากแหล่งอื่น โดยเฉพาะแหล่งเงินกู้นอกระบบ ทั้งนี้การเข้าถึงสินเชื่อจะช่วยเพื่อ
เพิ่มรายได้ทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตรให้กับครัวเรือนเกษตรกร อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป
ในอนาคต ผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่า สินเชื่อเกษตรกรมีความสำคัญต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพ
แม่บ้านเกษตรกร

ลายมือชื่อนิติ

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก